

[Strona Główna](#) > ... > [Postępowanie Sądowe](#) > [Sprawy Cywilne](#) > [Terminy Proceduralne](#) > [Spain](#)

Terminy proceduralne

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Hiszpania

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Czynności procesowych dokonuje się w określonych terminach przewidzianych w ustawie (*términos* lub *plazos*).

Término jest to konkretna data, przed upływem której należy dokonać czynności procesowej.

Plazo jest to okres wyznaczony na dokonanie czynności procesowej. Terminy można wyznaczać w dniach, tygodniach, miesiącach lub latach.

Jeżeli ustawa nie przewiduje żadnego terminu, oznacza to, że czynności należy dokonać niezwłocznie.

Każdy przypadek przewlekłości postępowania sądowego może prowadzić do naruszenia prawa do rozpatrzenia sprawy bez zbędnej zwłoki, które uznaje się za część podstawowego prawa do skutecznej ochrony prawnej. W celu ustalenia, czy doszło do zbędnej zwłoki, należy odnieść się do koncepcji rozsądnego terminu, w której uwzględnia się elementy takie jak złożoność sprawy, przeciętny czas trwania określonego rodzaju postępowania, interes strony oraz jej postawa procesowa, postępowanie organów czy dostępne zasoby. W przypadku gdy doszło do zbędnej zwłoki można dokonać oceny odpowiedzialności cywilnej sądów i urzędników sądowych lub odpowiedzialności finansowej państwa za szkody poniesione przez stronę.

Oprócz terminów procesowych istnieją również osobne terminy na wykonywanie praw materialnych (terminy prekluzyjne i terminy przedawnienia - *caducidad* i *prescripción*), zapisane w aktach prawa materialnego. Ich niedotrzymanie powoduje bezskuteczność wniesionego powództwa. Terminy te należy wziąć pod uwagę przy wydawaniu wyroku i nie mogą one uniemożliwiać przeprowadzenia postępowania.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Przepisy regulujące postępowanie administracyjne zawarto w art. 30 ustawy nr 30/2015 o powszechnym postępowaniu administracyjnym przed organami administracji publicznej (*Procedimiento Administrativo Común de las Administraciones Públicas*), który stanowi, co następuje:

1. O ile przepisy hiszpańskie lub unijne nie stanowią inaczej, terminy oznaczone w godzinach odnoszą się do godzin pracy. Godzinami pracy są wszystkie godziny w ciągu dnia, które stanowią część dnia roboczego.

Termin oznaczony w godzinach zaczyna bieg od godziny i minuty, w której powiadomiono o piśmie lub je ogłoszono. Takie terminy nie przekraczają 24 godzin, gdyż w przeciwnym razie oznacza się je w dniach.

2. O ile przepisy hiszpańskie lub unijne nie stanowią inaczej, terminy oznaczone w dniach wyraża się w dniach roboczych - bez sobót, niedziel i dni ustawowo wolnych od pracy.

Jeżeli terminy wyrażono w dniach kalendarzowych, ponieważ prawo hiszpańskie lub unijne tak stanowi, należy to zaznaczyć w odpowiednich powiadomieniach.

3. Termin oznaczony w dniach zaczyna biec w dniu następującym po dniu, w którym powiadomiono o piśmie lub je ogłoszono, lub w dniu następującym po dniu, w którym wniosek lub skargę uznano za uwzględnione lub oddalone z powodu braku odpowiedzi właściwych organów.
4. Termin oznaczony w miesiącach lub latach rozpoczyna bieg w dniu następującym po dniu, w którym powiadomiono o piśmie lub je ogłoszono, lub w dniu następującym po dniu, w którym wniosek lub skargę uznano za uwzględnione lub oddalone z powodu braku odpowiedzi właściwych organów.

Termin upływa w tym samym dniu, w którym nastąpiło powiadomienie, ogłoszenie lub stwierdzenie braku odpowiedzi w miesiącu lub roku upłynięcia terminu. Jeżeli w ostatnim miesiącu terminu nie występuje dzień, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, koniec terminu przypada na ostatni dzień tego miesiąca.

5. Jeżeli ostatni dzień terminu jest dniem wolnym od pracy, termin przedłuża się do pierwszego dnia roboczego następującego po tym dniu.
6. Jeżeli dany dzień jest dniem roboczym w gminie (*municipio*) lub we wspólnocie autonomicznej (*comunidad autónoma*), w której zamieszkuje zainteresowany, natomiast w miejscu, w którym znajduje się siedziba organu administracji, jest dniem wolnym od pracy lub odwrotnie, dzień ten będzie dniem wolnym od pracy.
7. Do celów obliczania terminów organy administracji centralnej lub organy wspólnot autonomicznych w odniesieniu do ich odpowiednich obszarów właściwości ustalają kalendarz dni wolnych od pracy z uwzględnieniem oficjalnego kalendarza dni roboczych. Kalendarz zatwierdzony przez wspólnoty autonomiczne uwzględnia dni wolne od pracy ustanowione w poszczególnych jednostkach samorządu lokalnego w regionie geograficznym, do którego kalendarz się stosuje.

Kalendarz publikuje się przed rozpoczęciem każdego roku we właściwym dzienniku urzędowym oraz w innych środkach masowego przekazu, aby umożliwić opinii publicznej zaznajomienie się z nim.

8. Sam fakt, że dany dzień określono jako dzień roboczy lub wolny od pracy do celów obliczania terminów, nie określa sposobu pracy urzędów administracji publicznej i pozostaje bez wpływu na godziny ich pracy.

W art. 182 ustawy organicznej o sądownictwie określono dni wolne od pracy w odniesieniu do postępowań sądowych. Ustawa ta przewiduje, że:

1. Do celów prowadzenia postępowań sądowych następujące dni uznaje się za dni wolne od pracy: soboty i niedziele; 24 i 31 grudnia; święta ogólnopństwowe oraz święta ustanowione w poszczególnych wspólnotach autonomicznych i regionach. Rada Generalna Sądownictwa może – w drodze rozporządzenia – zezwolić na prowadzenie postępowań sądowych w tych dniach w przypadkach nieuregulowanych wyraźnie w przepisach.
2. Dni robocze trwają od godz. 8.00 do godz. 20.00, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Zgodnie z art. 183 ustawy organicznej o sądownictwie na potrzeby wszystkich postępowań sądowych, z wyjątkiem postępowań, które prawo procesowe uznaje za pilne, za dni wolne od pracy uznaje się wszystkie dni sierpnia oraz dni w okresie od 24 grudnia do 6 stycznia włącznie. Rada Generalna Sądownictwa może jednak – w drodze rozporządzenia – zezwolić na prowadzenie w tych dniach innych postępowań.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Zasady określono w art. 130–136 księgi I tytuł V rozdział II ustawy nr 1/2000, kodeks postępowania cywilnego (*Ley de Enjuiciamiento Civil*, kpc).

Oto najważniejsze aktualnie obowiązujące przepisy tej ustawy:

1. Wszystkie postępowania sądowe odbywają się w dni robocze, w godzinach pracy sądów:

Dni robocze są to wszystkie dni w roku z wyjątkiem sobót, niedziel, dni w okresie od 24 grudnia do 6 stycznia włącznie, świąt państwowych oraz dni ustawowo wolnych od pracy w poszczególnych wspólnotach autonomicznych i regionach. Dniami wolnymi od pracy są również wszystkie dni sierpnia, a zatem w tych dniach sądy nie wysyłają prawnikom zawiadomień elektronicznych, chyba że dni te uznano dniami roboczymi do celów dokonania danych czynności.

Godzinami pracy sądów są godziny od 8.00 do 20.00, chyba że ustawa regulująca określone postępowanie stanowi inaczej. W odniesieniu do doręczeń i prowadzenia egzekucji godzinami pracy są także godziny od 20.00 do 22.00.

W odniesieniu do niektórych czynności, takich jak składanie ofert w ramach licytacji elektronicznej, terminy określa się wyjątkowo w dniach kalendarzowych, przy czym godzinami pracy są wszystkie godziny. W art. 649 kpc określono termin dwudziestu dni kalendarzowych od dnia rozpoczęcia licytacji. Licytacja kończy się dopiero po upływie godziny od chwili złożenia ostatniej oferty, pod warunkiem że będzie ona wyższa od ostatniej najwyższej oferty, nawet jeżeli oznacza to, iż początkowy dwudziestodniowy termin ulegnie przedłużeniu nawet o 24 godziny.

2. Dodatkowo dni i godziny można uznać dniami roboczymi i godzinami pracy, jeżeli dane postępowanie zakwalifikowano jako pilne. Chodzi tu o sytuacje, w których opóźnienie mogłoby spowodować u zainteresowanych stron poważne szkody, stanowiłoby poważne zagrożenie dla prawidłowej realizacji ochrony prawnej lub gdy opóźnienie mogłoby doprowadzić do bezskuteczności orzeczenia sądowego (*na przykład przymusowa hospitalizacja w szpitalu psychiatrycznym czy zastosowanie przez sąd środków służących dobru małoletniego w sytuacjach konfliktowych wynikłych w toku postępowania cywilnego*). Urzędnik sądowy (*letrado de la administración de justicia*) albo – w stosownych przypadkach – sam sąd mogą wprowadzać w tym zakresie zarządzenia z urzędu albo na wniosek zainteresowanej strony.

W każdym przypadku w sierpniu można stosować środki pilne bez konieczności uzyskania wyraźnego zezwolenia. Zezwolenie nie jest też wymagane, jeżeli środki pilne, których zastosowanie zarządzone w godzinach pracy sądu, w razie konieczności kontynuuje się poza tymi godzinami.

3. Jeżeli chodzi o obliczanie terminów, bieg terminu rozpoczyna się w pierwszym dniu następującym po dniu powiadomienia przez sąd o rozpoczęciu biegu terminu i kończy się w ostatnim dniu terminu o północy.

Jeżeli jednak zgodnie z ustawą bieg terminu rozpoczyna się z chwilą upływu innego terminu, nowy termin zaczyna biec w dniu następującym po upływie poprzedniego terminu, bez konieczności ponownego powiadamiania.

4. Pisma składa się (art. 135 kpc) w sądowych systemach internetowych oraz elektronicznych, z wyjątkiem sytuacji szczególnych (pisma osób fizycznych, gdy wartość przedmiotu sporu nie przekracza 2 000 euro). Jest to obowiązkowe dla prawników oraz niektórych uczestników postępowania, nawet jeżeli nie reprezentuje ich pełnomocnik procesowy (na przykład osób prawnych, notariuszy oraz urzędników rejestrowych: zob. art. 273 kpc). Strona może skorzystać z tych systemów także wówczas, gdy nie ma takiego obowiązku. Po złożeniu pisma sądowego drogą elektroniczną jego wpływ zostaje automatycznie potwierdzony elektronicznie. Potwierdzenie zawiera numer, pod którym dokonano wpisu do rejestru oraz dzień i godzinę wpływu pisma, które określają datę wpływu pisma na potrzeby wszelkich postępowań. Prawnicy mogą składać pisma sądowe i inne dokumenty drogą elektroniczną 24 godziny na dobę, każdego dnia roku. Jeżeli pismo sądowe złożono w dniu wolnym od pracy lub poza godzinami pracy sądu, datą złożenia pisma będzie początek następnego dnia roboczego. Ustawa umożliwi również przedłużenie terminu mającego wkrótce upłynąć w sytuacji, w której niemożność złożenia dokumentu wynika z nieplanowanej przerwy w działaniu systemu internetowego. Jest to możliwe także w przypadku planowanych przerw i wówczas, gdy obowiązkowego dokumentu nie można złożyć ze względu na niedociągnięcia systemów informatycznych wykorzystywanych przez sądy, m.in. dotyczące czasu. W tych wszystkich przypadkach dopuszcza się złożenie dokumentu następnego dnia roboczego, pod warunkiem podania przyczyny niemożności jego wcześniejszego przedłożenia.

Pismo można złożyć do godz. 15.00 w dniu roboczym następującym po dniu, w którym upływa termin jego złożenia.

W sądowym postępowaniu cywilnym niedopuszczalne jest składanie pism sądowych w tych sądach, które pełnią dyżur sądowy (*servicio de guardia*).

5. Nie ma możliwości przedłużenia terminu – jeżeli strona uchybi terminowi, wygasa przysługujące jej uprawnienie do dokonania czynności procesowej, której termin ten dotyczył.

LINK DO STRONY INTERNETOWEJ:

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Zgodnie z art. 151 kpc powiadomienia o wszelkich rozstrzygnięciach wydanych przez sądy lub urzędników sądowych doręcza się co do zasady w terminie trzech dni od dnia ich wydania lub opublikowania.

Art. 151 ust. 2 kpc stanowi, że w przypadku doręczenia powiadomienia prokuraturze, Państwowej Służbie Prawnej, radcom prawnym zatrudnionym w parlamencie hiszpańskim i zgromadzeniom ustawodawczym (*Letrados de las Cortes Generales y de las Asambleas Legislativas*) lub służbom prawnym Departamentu Zabezpieczenia Społecznego bądź innym departamentom rządowym wspólnot autonomicznych lub samorządów terytorialnych oraz w przypadku doręczenia powiadomienia za pośrednictwem zawodowych przedstawicieli Izby Pełnomocników doręczenie uważa się za dokonane w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu odbioru odnotowanym w formalnym wykazie rejestrowym lub na potwierdzeniu odbioru, jeżeli powiadomienie doręczono drogą elektroniczną lub przez internet. Powiadomienie wysłane po godz. 15.00 uznaje się za otrzymane w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu wysłania.

Zgodnie z art. 151 ust. 3 kpc w przypadku gdy doręczenie dokumentu lub postanowienia, które należy załączyć do powiadomienia, następuje później niż doręczenie powiadomienia, powiadomienie to uznaje się za dokonane z chwilą odnotowania odbioru danego dokumentu lub postanowienia, pod warunkiem że skutki powiadomienia są z nim związane.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Powiadomienie o wydaniu orzeczenia doręczone przez komornika sądowego (*agente judicial*) lub przez pocztę uznaje się za doręczone w dniu dostarczenia pisma sądowego wskazanym na potwierdzeniu odbioru.

Jeżeli powiadomienie doręcza się przez jego opublikowanie zgodnie z art. 164 kpc, ponieważ adres pozwanego jest nieznaną, termin zaczyna biec w pierwszym dniu następującym po dniu wywieszenia na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu lub opublikowania w hiszpańskim dzienniku urzędowym albo – w stosownych przypadkach – opublikowania w systemie elektronicznym.

W sytuacji gdy pełnomocnik procesowy strony ma obowiązek doręczenia kopii złożonego pisma sądowego pełnomocnikowi procesowemu strony przeciwnej art. 278 kpc stanowi, że jeżeli zgodnie z ustawą doręczenie pisma uruchamia bieg terminu na dokonanie czynności procesowej, termin ten zaczyna biec bez udziału sądu w dniu następującym po dniu doręczenia odnotowanym na doręczonych kopiach lub po dniu, w którym uznaje się je za doręczone w przypadku doręczenia elektronicznego. W tym ostatnim przypadku uznaje się, że dokument doręczono w chwili wskazanej na pokwitowaniu potwierdzającym jego złożenie. Jeżeli pismo sądowe złożono w dniu wolnym od pracy lub poza godzinami pracy sądu, datą złożenia pisma jest początek następnego dnia roboczego.

Zgodnie z art. 162 kpc w przypadku, gdy powiadomienia przesyła się drogą elektroniczną za pomocą środków informatycznych lub podobnych środków stronom lub innym adresatom takich powiadomień, którzy z mocy prawa lub na podstawie umowy są zobowiązani do ich przesyłania i otrzymywania tą drogą, lub adresatom, którzy wybrali tę formę komunikacji, a także w każdym innym przypadku przewidzianym przez prawo, potwierdzenie odbioru musi wskazywać, że takie powiadomienia faktycznie doręczono.

Przedstawiciele zawodów prawniczych i inni adresaci, którzy są zobowiązani do korzystania ze środków komunikacji elektronicznej, a także osoby, które wybrały taką formę komunikacji, muszą poinformować sąd, że dysponują takimi środkami. W tym celu podają także swój adres e-mail. Jeżeli powiadomienie zostanie prawidłowo przesłane drogą elektroniczną, z wyjątkiem powiadomień dokonywanych przez służby doręczeniowe Izby Pełnomocników (*Colegios de Procuradores*), a adresat nie zapozna się z jego treścią mimo upływu trzech dni, uznaje się, że powiadomienie zostało zgodnie z prawem skutecznie doręczone. Bieg terminu na przeprowadzenie czynności procesowych rozpoczyna się wówczas w dniu roboczym następującym po trzecim dniu roboczym.

Wyjątek stanowią sytuacje, w których adresat udowodni, że nie mógł on uzyskać dostępu do systemu powiadomień we wspomnianym okresie. Jeżeli niemożność dostępu wynika z przyczyn technicznych, które utrzymują się w chwili poinformowania o nich sądu, powiadomienia dokonuje się w drodze doręczenia dokumentu w formie papierowej. Jeżeli jednak w takim przypadku adresat uzyska dostęp do dokumentu po upływie terminu, ale przed fizycznym doręczeniem powiadomienia, powiadomienie uznaje się za prawidłowo doręczone w dniu wskazanym w elektronicznym potwierdzeniu odbioru.

Wyjątek stanowią także przypadki działania siły wyższej, w których Izba Pełnomocników zawiesza przekazywanie powiadomień na maksymalnie trzy dni, jak określono w art. 151 ust. 2 kpc.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Termin liczy się od pierwszego dnia następującego po dniu, w którym doszło do zdarzenia powodującego zgodnie z ustawą rozpoczęcie biegu terminu.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Dni wolnych od pracy nie uwzględnia się przy obliczaniu terminów, z wyjątkiem – jak wyjaśniono powyżej – składania ofert w ramach licytacji elektronicznych, w przypadku których termin określa się w dniach kalendarzowych.

Przy obliczaniu terminów na podjęcie pilnych czynności dni sierpnia nie uznaje się za dni wolne od pracy. W takich sytuacjach nie uwzględnia się jedynie sobót, niedziel ani dni ustawowo wolnych od pracy.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy oznaczone w miesiącach biegną do dnia, który nazwą lub datą odpowiada pierwszemu dniowi biegu terminu. W prawie hiszpańskim nie oznacza się terminów w tygodniach.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Jeżeli w ostatnim miesiącu terminu nie występuje dzień, który nazwą lub datą odpowiada pierwszemu dniowi biegu terminu, koniec terminu przypada na ostatni dzień tego miesiąca.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Jeżeli termin upływa w sobotę, niedzielę lub inny dzień wolny od pracy, termin ten przedłuża się do pierwszego dnia roboczego po tym dniu.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Terminy nie podlegają przedłużeniu. Można jednak przerwać bieg terminu lub przesunąć datę dokonania czynności, jeżeli terminu nie można dochować z powodu działania siły wyższej. W takich przypadkach termin biegnie od nowa od chwili ustania przyczyny jego przerwania lub przesunięcia daty dokonania czynności. Urzędnik sądowy, z urzędu albo na wniosek zainteresowanej strony, zażąda na rozprawie z udziałem pozostałych uczestników postępowania dostarczenia dowodów potwierdzających działanie siły wyższej. Dotyczy to również sytuacji, w których siła wyższa wpłynęła na możliwości działania adwokata lub pełnomocnika procesowego (zob. odpowiedź na pytanie 13).

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Terminy do wnoszenia poszczególnych środków zaskarżenia określa ustawa. Nie podlegają one przedłużeniu. Termin na wniesienie apelacji do sądu wyższej instancji (*recursos de apelación*) oraz skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego (*recursos de casación*) wynosi 20 dni od dnia następującego po dniu doręczenia orzeczenia sądowego (art. 458 i 479 kpc).

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Nie można przedłużać terminów ustawowych. W niektórych przypadkach ustawa nakłada na sąd obowiązek wyznaczenia określonej daty i godziny dokonania czynności.

W wyniku działania *siły wyższej* można wyjątkowo przerwać bieg terminu lub przesunąć datę dokonania czynności.

a) Regułę ogólną ustanowiono w art. 134 ust. 2 kpc. Urzędnik sądowy, z urzędu albo na wniosek zainteresowanej strony, zażąda na rozprawie z udziałem pozostałych uczestników postępowania dostarczenia dowodów potwierdzających działanie siły wyższej. Rozstrzygnięcie wydane w tej kwestii przez urzędnika sądowego można zaskarżyć do sądu (*recurso de revisión*). Wówczas obliczanie terminu wznawia się z chwilą ustania przyczyny przerwania jego biegu lub opóźnienia dokonania czynności.

Ponadto przepis szczególny przewiduje termin trzech dni roboczych w przypadku wystąpienia obiektywnych przyczyn wynikających z działania siły wyższej, które wpływają na adwokata lub pełnomocnika procesowego, takich jak narodziny dziecka lub opieka nad małoletnim, poważna choroba lub wypadek wymagający hospitalizacji, śmierć członka rodziny do drugiego stopnia pokrewieństwa lub powinowactwa, czy też nieobecność w pracy poświadczona przez system zabezpieczenia społecznego, system opieki zdrowotnej lub równoważny system świadczeń społecznych. Taką przyczynę podają Izba Adwokacka (*Colegio de Abogados*), Izba Pełnomocników lub strony postępowania.

b) Jeżeli po wyznaczeniu terminu rozprawy którakolwiek z wezwanych stron nie może stawić się przed sądem ze względu na działanie siły wyższej lub z podobnych przyczyn, ma ona obowiązek bezzwłocznie poinformować o tym sąd, udowodnić przyczynę niestawiennictwa oraz wnieść o wyznaczenie nowego terminu rozprawy lub o wydanie nowego orzeczenia (art. 183 ust. 1, art. 189 i 430 kpc). Nowy termin rozprawy wyznacza się w przypadku uwzględnienia dowodów potwierdzających zaistniałą sytuację oraz jeżeli zaistniała sytuacja uniemożliwia stawiennictwo: adwokata (art. 183 ust. 2 oraz art. 188 ust. 1, 5 i 6 kpc); strony, której obecność jest konieczna z uwagi na fakt, że nie reprezentuje jej adwokat lub należy ją przesłuchać (art. 183 ust. 3 i art. 188 ust. 4 kpc); świadka lub biegłego. Świadka lub biegłego można zamiast tego wezwać w celu przeprowadzenia dowodu poza rozprawą po przesłuchaniu stron (art. 183 ust. 4 kpc). Wyraźnie przewidziano, że powodem zawieszenia postępowania może być urlop adwokata strony z tytułu narodzin dziecka lub opieki nad dzieckiem. W takim przypadku nowy termin rozprawy można wyznaczyć dopiero po zakończeniu ustawowego okresu obowiązkowego urlopu. Dotyczy to również nagłych przypadków medycznych, które wystąpiły w dniu rozprawy lub w ciągu dwudziestu czterech godzin bezpośrednio ją poprzedzających. Jeśli którakolwiek z tych okoliczności dotyczy pełnomocnika procesowego jednej ze stron i nie ma możliwości wyznaczenia dla niego zastępcy, zawieszają się rozprawę bez możliwości wznowienia jej przed upływem trzech dni. Wówczas Izba Pełnomocników może w stosownych przypadkach wyznaczyć zastępstwo takiego pełnomocnika.

c) W przypadku osoby, która dopuściła się obrazy sądu, termin na wniesienie wniosku o uchylenie prawomocnego orzeczenia (*rescisión de la sentencia firme*) można przedłużyć z uwagi na działanie siły wyższej (art. 502 ust. 2 kpc).

d) Jeżeli sąd ocenia dowody przed rozpoczęciem postępowania (na co może wyrazić zgodę na podstawie art. 293 i nast. kpc w sytuacji, gdy istnieje uzasadniona obawa, iż nie będzie można przeprowadzić danego dowodu na tym etapie postępowania, na którym zwykle się go przeprowadza), pozew należy wnieść w terminie dwóch miesięcy od dnia przeprowadzenia dowodu, chyba że udowodnione zostanie, iż nie można było wszcząć procesu w tym terminie z uwagi na działanie siły wyższej lub z podobnych przyczyn (art. 295 ust. 3 kpc).

Obydwie strony mogą również – na zgodny wniosek – zwrócić się o zawieszenie postępowania, bez wskazania

powodu lub w celu podjęcia próby ugodowej lub skierowania sprawy do mediacji lub arbitrażu. Postępowanie można zawiesić na okres nie dłuższy niż 60 dni lub do chwili zakończenia mediacji (art. 19 ust. 4 i art. 415 kpc).

W przypadku złożenia wniosku o pomoc prawną istnieją dwa możliwe scenariusze, o których mowa w art. 16 ustawy nr 1/1996 z dnia 10 stycznia 1996 r. (ustawa o pomocy prawnej) w brzmieniu nadanym ustawą nr 42/2015 wspomnianą powyżej:

1. W przypadku wniosku składanego po wszczęciu postępowania, aby zapobiec przedawnieniu roszczenia lub wygaśnięciu przysługującego którejkolwiek ze stron prawa do wytoczenia powództwa z powodu upływu terminu, urząd sądowy lub organ administracji może – z urzędu lub na wniosek stron – zarządzić zawieszenie biegu terminu do czasu wydania postanowienia o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy prawnej lub do czasu tymczasowego wyznaczenia adwokata i pełnomocnika procesowego w sprawie, w której obowiązuje przymus adwokacki albo w której skorzystanie z zastępstwa procesowego jest wymagane w interesie wymiaru sprawiedliwości, o ile złożenie wniosku nastąpiło z zachowaniem terminów określonych w przepisach regulujących postępowanie cywilne.
2. W przypadku wniosku o pomoc prawną składanego przed wszczęciem postępowania, jeżeli upływanie terminu prekluzyjnego lub terminu przedawnienia może mieć negatywny wpływ na powództwo, bieg tego terminu odpowiednio przerywa się lub zawiesza do czasu tymczasowego wyznaczenia adwokata udzielającego pomocy prawnej oraz, jeżeli jest to wymagane, pełnomocnika procesowego, który poprowadzi sprawę w imieniu wnioskodawcy, a gdy nie ma takiej możliwości – do czasu wydania ostatecznej decyzji administracyjnej w sprawie ewentualnego przyznania pomocy prawnej.

W każdym przypadku bieg terminu przedawnienia wznawia się po powiadomieniu wnioskodawcy o tymczasowym wyznaczeniu adwokata przez izbę adwokacką (*Colegio de Abogados*) lub, w stosownych przypadkach, po wydaniu decyzji Rady ds. Pomocy Prawnej w sprawie ewentualnego przyznania pomocy prawnej; w każdym razie w terminie dwóch miesięcy od złożenia wniosku.

W przypadku odrzucenia wniosku, który stanowi wyraźne nadużycie i służy wyłącznie przedłużeniu wspomnianych terminów, sąd rozpoznający sprawę może obliczyć terminy na najbardziej rygorystycznych warunkach dopuszczonych prawem, ze wszystkimi tego konsekwencjami.

W postępowaniu ustnym dotyczącym eksmisji z miejsca zwykłego pobytu, takim jak eksmisja z powodu niewywiązania się z płatności lub upływu wyznaczonego terminu, art. 441 ust. 5 kpc przewiduje także możliwość zawieszenia postępowania w sytuacji, gdy dane gospodarstwo domowe znajduje się w trudnej sytuacji socjalnej lub ekonomicznej, co ma na celu umożliwienie właściwym organom zaproponowania pozwanemu innemu godziwego mieszkania socjalnego na wynajem, środków natychmiastowej opieki lub przysługującej mu ewentualnej pomocy finansowej i dotacji. Po uzyskaniu informacji od organów publicznych odpowiedzialnych za mieszkalnictwo i pomoc społeczną oraz po wysłuchaniu stron sąd rozstrzyga w drodze postanowienia o ewentualnym zawieszeniu postępowania na potrzeby zastosowania środków uznanych przez służby socjalne za stosowne, na okres nie dłuższy niż dwa miesiące, jeżeli powód jest osobą fizyczną, lub cztery miesiące, jeżeli powód jest osobą prawną.

Po zastosowaniu określonych środków lub po upływie wspomnianego wyżej okresu zawieszenie znosi się i wznawia się postępowanie.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Nie dotyczy.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Strona, która uchybiła terminowi, co do zasady traci prawo dokonania czynności, której termin ten dotyczył

(art. 136 kpc). Poniżej przedstawiono kilka najważniejszych przykładów.

- W przypadku niestawiennictwa pozwanego sąd stwierdza dopuszczenie się przez niego obrazy sądu (art. 442 ust. 2 i art. 496 ust. 1 kpc) i postępowanie toczy się bez ponownego jego wzywania. Pozwanego powiadamia się tylko o stwierdzeniu obrazy sądu oraz o wydaniu orzeczenia w sprawie (art. 497 kpc).
- Jeżeli w postępowaniu zwykłym powód lub jego adwokat nie stawia się na wysłuchaniu wstępnym, a pozwany nie stawia się lub stawia się, lecz nie wykaże uzasadnionego interesu w kontynuowaniu postępowania, sąd oddala powództwo (art. 414).
- Jeżeli w postępowaniu uproszczonym powód nie stawia się przed sądem, a pozwany nie wykaże uzasadnionego interesu w kontynuowaniu postępowania, postępowanie umarza się. Powoda obciąża się wówczas kosztami i zobowiązuje się go do zapłaty odszkodowania na rzecz pozwanego, jeżeli pozwany o to wystąpi oraz udowodni, że poniósł szkodę (art. 442 ust. 1 kpc).
- Niezależnie od ciężącego na sędzie obowiązkowi rozpatrywania spraw bez zbędnej zwłoki w przypadku bierności stron postępowanie umarza się, a wszelkie powództwa i środki zaskarżenia we wszystkich instancjach uznaje się za wycofane (art. 237 kpc). Postępowanie w pierwszej instancji umarza się po dwóch latach bierności stron. Pozew uznaje się wówczas za cofnięty, co oznacza, że można wytoczyć nowe powództwo. Postępowanie w drugiej instancji lub w sprawie nadzwyczajnego środka zaskarżenia w oparciu o uchybienia proceduralne lub postępowanie po wniesieniu skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego umarza się po rocznej bierności stron, a wszystkie środki zaskarżenia uznaje się wówczas za wycofane. Terminy oblicza się od dnia ostatniego doręczenia powiadomienia stronom. Postępowania nie umarza się, jeżeli bierność stron jest efektem działania siły wyższej lub wynika z innych przyczyn, na które strony nie miały wpływu.
- Postępowania egzekucyjnego nie umarza się. Można je kontynuować do chwili wykonania wyroku, nawet jeżeli strony pozostawały bierne aż do przedawnienia się postępowania głównego. W tym celu konieczne jest jednak wszczęcie postępowania egzekucyjnego, ponieważ w art. 518 kpc ustanowiono pięcioletni termin przedawnienia wszelkich roszczeń stwierdzonych wyrokiem sądu, postanowieniem sądu lub ugodą zawartą w ramach mediacji. Bieg pięcioletniego terminu rozpoczyna się z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia. W przypadku niezłożenia w tym terminie wniosku o wszczęcie egzekucji termin ten upływa, a prawo do wykonania orzeczenia na drodze sądowej wygasa.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Strona poinformowana o upływie terminu do dokonania określonej czynności, uruchamiającym kolejny etap postępowania, lub o odrzuceniu jej pozwu lub wniosku ze względu na jego złożenie po terminie, może odwołać się od takiego rozstrzygnięcia. Dotyczy to na przykład odrzucenia odpowiedzi na pozew z powodu niedochowania terminu.

Osobie, w odniesieniu do której wydano wyrok zaoczny oraz której wyrok ten doręczono osobiście, przysługuje wyłącznie możliwość wniesienia – w ustawowym terminie – apelacji do sądu wyższej instancji (*recurso de apelación*) lub skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego (*recurso de casación*). Z tych samych środków zaskarżenia może skorzystać pozwany, który nie stawiał się przed sądem i któremu nie doręczono wyroku osobiście. Wówczas termin na wniesienie środka zaskarżenia zaczyna biec w dniu następującym po dniu opublikowania orzeczenia na jednolitej tablicy ogłoszeń sądowych lub, w stosownych przypadkach, za pomocą środków elektronicznych, o których mowa w art. 497 ust. 2 kpc (art. 500 kpc).

Osoba, która konsekwentnie nie stawiała się przed sądem, może wnieść o uchylenie prawomocnego orzeczenia, jeżeli nie była w stanie się stawić lub nie wiedziała o toczącym się postępowaniu z powodu działania siły wyższej (art. 501 kpc).

Ostatnia aktualizacja: 23/04/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.